

Svartådalsnytt

nr 2
dec 2011

Ett nyhetsbrev från Svartådalens Bygdeutveckling - www.svartadalen.nu - Fläckebo och Västerfärnebo socknar

Västmanland

Västerfärnebo Handelsbod

Västerfärnebo Handelsbod, som startade 2007, befinner sig idag i en svår ekonomisk situation.

”Vi säljer inte tillräckligt för att täcka våra kostnader” meddelar butiksföreståndaren Jan-Gunnar Edman och styrelsen för butiken som drivs av en ekonomisk förening. Man har häromveckan skickat ut ett upprop till bygdens boende att handla mer i butiken.

Ordförande Gert Karlsson meddelade något positivt i denna ganska dystra rapport, veckan efter att uppropet gick ut var det plus i kassan. ”Vi får hoppas att det fortsätter så”.

Om du har tankar

om hur butiken skall kunna förbättras är du välkommen att skriva ner dina idéer på en

lapp och lämna in på Handelsboden.

Visst vill vi stötta vår fina butik!

www.svartadalen.nu – Svartådalen på nätet

Kraftsamling bland turismföretag i Svartådalen

Nu ska destinationen Visit Svartådalen växa!

Den 24 november var ett 20-tal personer samlade i Salbohedgården för att diskutera framtiden för Visit Svartådalen.

- Det finns ett stort behov av samverkan, säger Camilla Örnberg. Hon har lett ett Leaderprojekt där brister och potentialer kartlagts. - Många företagare i regionen känner sig ensamma, tanken med Visit Svartådalen är att gemensamt paketera och marknadsföra tjänster, produkter och attraktioner. Tillsammans är vi starkare, säger Camilla.

- Vi kommer dels att kunna erbjuda besökare lättillgänglig service, dels stötta den enskilda företagaren. Idag består Visit Svartådalen av nio företag. Förhoppningen är att kunna etablera en samverkan längs hela Svartåns sträckning, från Norberg ner till Västerås. - Den här delen av Västmanland har så otroligt mycket att erbjuda; fantastisk natur med fina vandrings- och cykelleder, paddling, unika historiska och kulturella attraktioner avslutar Camilla Örnberg.

Låter det intressant?

Kontakta projektledare Camilla Örnberg

telefon: 0224 – 67 78 52

e-post: camilla@svartadalen.nu

Positivt gensvar på frågor om bredband

Enkäten kan laddas ner från www.svartadalen.nu

Ett stort tack till er alla som tog er tid att svara på enkäten om hur ni ser på att skaffa riktigt snabbt bredband till bygden!

Med sommarens nummer av Svartådalsnytt följde ett frågeformulär om hushållens intresse av att få tillgång till Internet via optisk fiber (= den snabbaste typen av uppkoppling). Vi fick in ett 50-tal utförliga svar.

Bland svaren var den största gruppen de som sade sig vara intresserade. Ytterligare ett antal utslöt inte att de i framtiden skulle kunna bli intresserade. Men menade att de inte nu kunde ta ställning till de kostnader som en anslutning till ett snabbt nät skulle innebära. Endast ett av tre hushåll svarade negativt. I flera fall på grund av att de var nöjda med den Internetuppkoppling de redan har.

Bredbandsprojektet

Svartådalen Bygdeutvecklings bredbandsprojekt jobbar vidare för att så många som möjligt ska få en snabb och kraftfull tillgång till Internet. Det skapar möjligheter att enkla kunna jobba hemifrån, att lättare kunna driva företag, nå myndigheter och samhällsservice och även få ett större och billigare utbud av medier, telefoni och TV.

Bredbandsprojektet har haft ett mycket positivt möte med Länsstyrelsen som kan ge stöd till anläggningskostnaderna.

Nu siktar vi på att söka samverkan med byalag i hela Svartådalen för att tillsammans söka stöd för att skapa en stark digital infrastruktur med alla de möjligheter som det erbjuder för vår bygd.

Jesper Berggren

e-post: jesper-berggren@tele2.se

Projektledare: Eric Henze, telefon: 076 – 118 07 29

e-post: eric.henze@svartadalen.nu

10 år med Svartådalen

Ja, det är faktiskt sant! I februari 2012 firar Svartådalen 10-årsjubileum. Jag har haft förmånen att få vara med från början på denna fantastiska resa. Mycket har hänt och vi kommer att bjuda in till en återblick men med siktet ställt på framtiden. Håll ögonen öppna!

Förändringarna i vår omvärld både på nära håll och i övriga världen ställer krav på att vi som bor och lever på landsbygden i ännu högre grad engagerar oss i arbetet med bygdens utveckling.

Det gäller också att ta tillvara det arbete som redan gjorts. Ett viktigt arbete resulterade i att vi lyckades få igång **Handelsboden i Västerfärnebo**, en betydelsefull livsnerv i en bygd som vår. Den är till stor nytta och glädje för både gammal och ung, fast boende, sommargäster och besökare. Därför är det smärtsamt att se hur fort vi glömmar hur tomt det var när den inte fanns! Bidra med ditt engagemang och dina idéer så att vår fina Handelsbod kan utvecklas och leva vidare!

Sveriges rovdjurspolitik får onekligen återverkningar för oss på landsbygden. Avståndet mellan stad och land ökar återigen. Synpunkter förs fram från många håll men saktligheten är inte alltid den bästa.

Det behövs sakliga parametrar som underlag för en sund dialog där landsbygden framtid rymmer en fortsatt utveckling av näringsliv, boende och rekreation. Där hänsyn tas till både den biologiska mångfalden och möjligheten att producera mat.

Vi bor i en fantastisk bygd vars historik visar på stor handlingskraft och förmåga. Svartådalens Bygdeutveckling utgör inte ens ett kommatecken i sammanhanget men det är glädjande att kunna se att vi varit med och bidragit till bygdens utveckling under de 10 år som gått.

Målet med det arbete som pågår om bredband, förnyelsebar energi, besöksnäring och fortsatt engagemang för näringslivets och samhällets utveckling, är att vår bygd ska fortsätta blomstra.

En bygd att bo, leva och verka i för såväl ung som gammal.

Jag vill tacka er alla för ert engagemang. Önskar en God Jul och ett Gott Nytt År!

*Anitha Barrsäter, ordförande
Svartådalens Bygdeutveckling ekonomisk
förening*

Svarta Maran 2011

Motionsloppet Svarta Maran arrangerades i år den 10 september av Sätra IF med hjälp av Svartådalens Bygdeutveckling.

Deltagarna i distansen 25 km startade i Västerfärnebo och joggade till Sätra Brunn på vandringsleden. Flera deltagare berättade att de tyckte om den nya bansträckningen och att de gärna återkommer 2012.

Magnus Svensson från Västerås Löparklubb kom först i mål på 25 km med tiden 1.46:52. Därefter kom Magnus Reuterwall, IFK Sala, på tiden 1.50:26 och Filip Ivermark, Västerås SOK på tiden 1.52:09.

Först bland damerna blev Sara-Lena Stolt på tiden 2.10:11, följd av Annika Nel-

son Berg, Sätra IF, på tiden 2.15:41 och Sara Pettersson, Karbenings GOIF som genomförde loppet på tiden 2.28:08. Det fanns även en kortare bana vid Sätra Brunn på åtta kilometer samt barn- och ungdomsdistanser från 800 m till två kilometer. Övriga resultat finns på vår hemsida www.svartadalen.nu.

Svarta Maran 2012

Välkommen att delta i 2012 års Svarta Mara som går av stapeln den **8 september**. Passa på att börja träna redan nu om du har möjlighet. Bra träningstips är att jogga på vandringslederna samt skidåkning och cykel.

*Kontakta gärna Eric Söderberg för träningstips
telefon: 070 – 457 68 22
e-post: eric@nestor.se*

Gå gärna med i Sätra IF!

*Frågor om Sätra If och Svarta Maran:
Claes Wannberg, telefon: 072 – 244 75 37
e-post: claus.wannberg@sheab.net*

Guidad busstur

Den 22 september genomfördes premiären av Svartåturen. Inom ramen för ett av våra Leaderprojekt har en spetsprodukt utvecklats i form av en guidad busstur.

Denna premiärtur hade temat ”järn och jord”. Färden gick på slingrande vägar genom vacker jordbruksbygd på randen till Bergslagen. Ett flertal guider målade upp vår historia som präglats av kungar och stormän men också envetna och envisa bönder och bergsmän som lyfte järnet och Svartåns betydelse för folks leverne.

Lunchstopp gjorde vi i Sätra Brunn där vi också fick prova på att ”dricka brunn”, kaffestopp på förmiddagen i Västerfärnebo församlingsgård och under em på Skultuna Messingsbruk där vi också fick en liten stund för shopping bland Messingsbrukets vackra ting.

Den 4 december genomfördes den andra Svartåturen, denna gång som guidad tidsresa genom Svartådalen i kyrkornas spår och i julens tid.

Turen startade vid den storslagna domkyrkan i Västerås och avslutades i den lilla vackra Fläckebo kyrka. Däremellan fick resenärerna uppleva både ståtlig bruksmiljö, brunnsdrickning och gemytlig gammaldags julmarknad i Fläckebos gamla kyrkstallar. För att verkligen komma i julstämning avslutades turen med luciatablå i Fläckebo kyrka innan vi vände åter mot Västerås.

Svartåturen kommer att köras fler gånger under 2012 så håll ögonen öppna om du är intresserad av att följa med. Vi planerar att utveckla turen med fler teman. Kyrkor och Natur är de teman som står närmast i tur. Men vi har också tankar kring en tur där Sala Silvergruva är ett av målen. Håll utkik efter ”Silverslingan”!

*Kontakta projektledare Camilla Örnberg
för mer information
telefon: 0224 – 67 78 52*

Vindkraft norr om Salbohed

VKS Vindkraft Sverige AB undersöker ett område i Sala kommun för vindkraft. Området är beläget ca 10 km väster om Sala tätort i ett område mellan Ljömsebo och Västerfärnebo.

Det avsedda området utgörs till stora delar av produktionsskog och avståndet till närliggande bostäder är förhållandevis stort. Förstudier har visat att området lämpar sig väl för vindkraft och avtal finns upprättat med markägarna.

Projektområde Norrberget beräknas kunna rymma upp till **20 vindkraftverk** med en uteffekt om 2 – 3 MW vardera. En vindkraftspark av den här storleken beräknas kunna producera upp till 100 GWh och det räcker till förnybar och miljövänlig hushållsel för ungefär 20 000 svenska hem. Vindmätning och undersökningar av området för att ytterligare utreda vindresurserna i området pågår sedan oktober 2011. Vindmätning utförs med en vindmätningmast. Under hösten har arbetet med miljökonsekvensbeskrivningen och nödvändiga inven-

fotografiet är från ett annat sammanhang

teringar inlett.

Ifall området efter samråd, inventeringar och färdigställd miljökonsekvensbeskrivning fortfarande bedöms lämpligt kommer en tillståndsansökan att lämnas in till Länsstyrelsen.

Vindkraftprojekt Norrberget är så stort att det enligt lagstiftningen antas medföra betydande miljöpåverkan. Därför genomför

VKS ett samråd i enlighet med miljöbalken 6 kap 4 § andra stycket.

Samrådet pågår mellan 18 november och 19 december 2011.

Som ett led i samrådsprocessen höll VKS lördagen den 26 november samrådsmöte i Salbohed med berörda och allmänhet. Sam-

rådsrådet hölls i form av en öppen utställning där VKS informerade om planerna, vindkraftsparkens generella påverkan och kända motstående intressen. Under samrådstiden tar VKS emot synpunkter på planerna och information om området från myndigheter, organisationer och privatpersoner.

Samrådshandlingar som beskriver projektet finns att ladda ned på VKS hemsida. www.vksvind.se/projekt/norrberget eller kan beställas på telefon 0141-44 11 00.

Samrådshandlingarna redogör för vindkraftsparkens planerade utformning. För transportvägar, elanslutningar och parkens generella påverkan. Samt för vad VKS vid tidpunkten för samrådet kände till om naturvärden, friluftsliv, fågelliv och kultur.

Vil du veta mer?

Projektledare: Nadine Jörres

telefon: 0141 – 44 11 62

e-post: nadine.jorres@vksvind.se

Informationsansvarig: Fredrik Sander

telefon: 0141 – 44 11 51

e-post: fredrik.sander@vksvind.se

VKS Vindkraft Sverige AB - Strandvägen 169 - 591 46 Motala - www.vksvind.se - telefon: 0141 – 44 11 00

Svartådalens Utsläppsneutrala Energi

Projekt SUNE

Sedan 2009 driver Svartådalens Bygdeutveckling projektet SUNE. Förkortningen står för Svartådalens Utsläppsneutrala Energi. Aktivitetsnivån i projektet är hög!

SUNE-projektet har haft flera aktiviteter under sommaren och hösten 2011. Några exempel är att studiecirkeln om solenergi besökte sol- och vindelparken i Katrineholm i juni.

Deltagarna har även besökt hushåll med solceller och olika typer av solfångare. Under hösten har vi bl a besökt Bengt Stridhs hus utanför Gäddeholm i Västerås. Bengt kombinerar solceller med solfångare, ackumulatortank, värmepump och ved.

Vi avslutade cirkeln med ett seminarium i Fläckebo församlingsgård om en metod för att få bort snö och is från solfångare.

Efter årsskiftet kommer solenergicirkeln

med fokus på studiebesök att starta om på nytt. Det finns också intresse för en cirkel där deltagarna bygger en egen anläggning. Anmäl intresse till projektledare Eric Söderberg på telefon 070 – 457 68 22.

Gengas

Studiecirkeln om förgasningsteknik har varit mycket intensiv under hösten. Deltagarna har träffats så gott som varje onsdag i Lasse Nyströms verkstad i Sättrabrunn. Cirkeln har genomfört tester av olika typer av träbränslen såsom pellets, flis från olika träslag och träkubb (små fyrkantiga träbitar).

Den 16 - 17 november deltog fem av oss i ett symposium om förgasning av biomassa i Piteå. Vi besökte även en förgasningsanläggning i Hortlax som är under byggnation. Du som är nyfiken är välkommen att titta förbi onsdagar kl 17 i Sättrabrunn. Ring gärna först till Eric Söderberg för att se om vi är där.

Fallstudier

Det finns fortfarande möjlighet att få en genomgång av ditt hushålls eller företags energisituation. Vi tittar då på elanvändning, värmelösning och konsumtion. Du får en plan för hur du kan spara pengar genom att minska energianvändning. Utefter ditt behov kan du även få kontakt med olika leverantörer inom värme, el och energieffektivisering.

Projektledare: Eric Söderberg

telefon: 070 – 457 68 22

e-post: eric@nestor.se

Inom ramen för Leaderprojektet BiS, Bo i Svartådalen, arrangerades den 6 augusti 2011 det första "Kom till Gården i Svartådalen".

Den lördagen öppnade sju gårdar i Svartådalens område sina dörrar för besökare. I år var det den allra första gången och vi hade ingen aning om vad vi kunde förvänta oss. Det var väldigt spännande.

Redan klockan tio på förmiddagen uppstod kö vid Fallängetorps parkering, och också hos de andra deltagande gårdarna började besökare att anlända. Alla gårdar hade sina egna sevärdheter såsom fåravallning, robotmjölkning, dressyruppväning, maskinväning m m. Det var också möjligt att köpa lokalproducerade varor och äta en lokalproducerad hamburgare, korv eller bulle. Totalt hade vi ungefär 1150 besök och alla som arbetat med dagen var trötta men nöjda efteråt. Sala Allehanda publicerade en fin artikel om evenemanget.

Vi vill rikta ett varmt tack till deltagande gårdar, sponsorer och besökare för en lyckad dag!

Den 4 augusti 2012 är det preliminära datumet för nästa Kom till Gården. Boka redan nu!

Kontakta gärna projektledare Eric Henze
telefon: 076 – 118 07 29
e-post: eric.henze@svartadalen.nu

Skoterkörning

En liten påminnelse så här när vintern står för dörren. Det är inte tillåtet att köra snöskoter på allmän väg, utom när du ska korsa vägen, eller köra kortast möjliga sträcka om terrängen är oframkomlig.

Där du måste köra snöskoter på väg är högsta tillåtna hastighet **20 km/tim**. När du passerar en väg ska alla passagerare (i pulka eller på skotern) **gå över vägen**.

På enskilda vägar kan snöskoterkörning vara förbjuden. **Vägens ägare avgör** om trafik med motordrivna fordon är tillåten. Förbud ska skyltas med vägmärke eller "på annat tydligt sätt" (t ex en bom över vägen eller en hemmagjord skylt).

Terrängkörningslag (1975:1313)

1 § Körning i terräng med motordrivna fordon för annat ändamål än jordbruk eller skogsbruk är förbjuden i hela landet

1. på barmark,
2. på snötäckt skogsmark med plant- eller ungskog, om det inte är uppenbart att körningen kan ske utan risk för skada på skogen,
3. på snötäckt jordbruksmark, om det inte är uppenbart att körningen kan ske utan risk för skada på marken.

Svartådalen på Salamässan

Den 26 – 28 augusti gick Salamässan av stapeln och Svartådalen var där med en stor monter nära stora scenen.

I år ville vi skapa en lantlig oas i myllret. Som grannar hade vi också Ösby Jordbruksgymnasiums monter med stora traktorer, skördemaskiner m m som förstärkte intrycket av landsbygden i denna del av Salamässan. Vi hade ömsom regn och ömsom sol. Visit Svartådalen hade ett bord där de som i dagsläget samverkar i säljplattformen visade upp sig, d v s Sättra Brunn, Fläckebo B & B, Edens Garden B & B and Tourist Activities, Tvärhandsbäckens Naturprodukter, Fallängetorp för Fä och Folk, Örntäppan och Kråkebo, Stävre Konst och Guide och Mats-Persgårdens. Med i montern var också Skultuna Mässingsbruk, Visit Bergslagen och Alderkärrets Islandshästar.

Gröna Hagars hamburgare och korv som grillades under mässan i Svartådalens monter mättade många. Många hittade också fram till Mats-Persgårdens och provsmakade Eva Thoresons goda getostar.

Möklinta hade ett bord med Möklinta-projektet. Nedre Dalälven erbjöd också information om Färnebofjärden och det nya biosfärområdet som bildats.

Vad är en mässa utan hantverk! Intill Mats-Persgårdens getostar stod Skapande Händer och visade upp sina produkter, med förstklassig keramik, sömnad, smycken och skulpturer.

Tack till alla utställare och besökare för en fin mässhelg!

Några tips från Svenska kyrkan i Västerfärnebo och Fläckebo

24/12 kl 23.30: Midnattsmässa i Västerfärnebo kyrka

25/12 kl 07.00: Julotta i Fläckebo kyrka

28/12 kl 19.00: "Julens sånger och psalmer" med kyrkokören i Västerfärnebo kyrka

31/12 kl 16.00: Nyårsbön i Fläckebo kyrka

6/1 2012 kl 16.00: "Från advent till trettondagen" med kyrkokören i Fläckebo kyrka

17/5 2012: Mässa på kyrkorget i Västerfärnebo, följd av Kyrkspringet

Svartåturen
Visit Svartådalen i Västmanland

Svartåturen: 26 april, 3, 10, 17 och 24 maj 2012. Heldagstur med buss utefter Svartån, allt ingår. Kontakta Axelssons Buss för mer information 021 – 14 14 65, eller kontakta Svartådalens Bygdecenter.

Uppdaterad info på:

www.svartadalen.nu

Svartådalens Bygdecenter, Salbohedsvägen 1, 730 70 Västerfärnebo, tel 0224 – 74 00 11

Vi sponsrar Svartådalsnytt

Fallängetorp
www.fallangetorp.se

Gröna Hagars Kött
www.gronahagarskott.se

Kristen Gemenskap i Västerfärnebo och Fläckebo
www.kristengemenskap.org

Nestor AB
www.nestor.se

Ransta Snickeri
www.ranstasnickeri.se

Svenska Kyrkan i Västerfärnebo och Fläckebo
www.kyrksam.net

... och vad vore Svartådalen utan den ideella arbetskraften!

Svartådalen - en levande landsbygd med oanade möjligheter